

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Br. dokumenta: 22.21.1-2011-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE
O GODIŠNJIM FINANSIJSKIM IZJAVAMA OPŠTINE ŠTRPCE
ZA GODINU ZAVRŠENU SA 31 DECEMBROM 2011

Priština, Jun 2012 godine

TABELA SADRŽAJA

Lista skraćenica.....	4
Opšti sažetak.....	5
1 Uvod.....	7
2 Mišljenje revizije.....	9
3 Stanje preporuka iz prethodne godine.....	10
4 Finansijski rezultati u poređenju sa Odobrenim Budžetom.....	11
5 Finansijske izjave – Usklađenost sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacije.....	12
6 Finansijsko upravljanje.....	13
6.1 Sopstveni prihodi.....	13
6.2 Troškovi.....	13
6.3 Imovina.....	15
6.4 Tekuće izveštavanje i vremenski rokovi za opšti budžetski proces.....	15
7 Kontrola upravljanja.....	16
7.1 Sistemi Unutrašnje Kontrole.....	16
7.2 Unutrašnja Revizija.....	17
8 Opšti Zaključak o Menadžmentu Štrpce.....	18
Dodatak I. Razne vrste Mišljenja Revizije.....	19
Dodatak II. Preporuke iz prethodne godine.....	21

Lista skraćenica

UR	Unutrašnja Revizija
MFR	Međunarodna Federacija Računovođa
VIR	Vrhovna Institucija Revizije
KR	Komitet Revizije
UKJF	Unutrašnja Kontrola Javnih Finansija
ZUR	Zakon o Unutrašnjoj Reviziji
ZUJFO	Zakon 03/L-48 o Upravljanju Javnih Finansija i Odgovornosti
ZJN	Zakon o Javnim Nabavkama Br. 03/L-241 promenjen Zakonom Br. 04/L-042 na snazi od 05.10.2011
MF	Ministarstvo Finansija
FU/K	Finansijsko Upravljanje i Kontrola
JUR	Jedinica Unutrašnje Revizije
CJU/UR	Centralna Jedinica Usaglašavanja Unutrašnje Revizije
MOVIR	Međunarodna Organizacija Vrhovnih Institucija Revizije (INTOSAI)
TRN	Telo za Razmatranje Nabavki
GFI	Godišnji Finansijski Izveštaji
FP	Finansijska Pravila usvojene od strane Ministarstva Finansija
GIP	Godišnji Izveštaj Performanse
ISUFK	Informativni Sistem za Upravljanje Finansija Kosova
MSVIR	Međunarodni Standardi Vrhovnih Institucija Revizije (ISSAI)
MSR	Međunarodni Standardi Računovodstva
MSRJS	Međunarodni Standardi Računovodstva na Javnom Sektoru (IPSAS)
KGR	Kancelarija Generalnog Revizora

Opšti sažetak

Kancelarija Generalnog Revizora (KGR) je izvršila Reviziju godišnjih finansijskih izveštaja (GFI) Opštine Štrpce za godinu koja se završila sa 31 Decembrom 2011.

Naša Revizija je izvršena u skladu sa međunarodnim standardima revizije, pripremljenih od strane INTOSAI (MOVIR) i uključila je testiranja i procedure za koje smo smatrali da su potrebne za davanje jednog mišljenja u vezi sa GFI.

Prema našem mišljenju Godišnji Finansijski Izveštaji sa svih materijalnih gledišta prikazuju istinito i objektivno.

Mi želimo da privučemo vašu pažnju na činjenicu da Opština Štrpce nije obelodanila na potpun i tačan način informaciju o imovini. To ne utiče na mišljenje o GFI izrađenim u skladu sa MSRJS prema računovodstvu gotovog novca (**MSVIR 400: Nekvalifikovano mišljenje sa naglašavanjem pitanja**).

Tokom 2011 godine Opština nije tretirana na potreban način date preporuke na našem izveštaju revizije za 2010 godinu. Ona nije pripremila plan adresiranja preporuka kao i nije adresirana nijedna preporuka.

Naša revizija je identifikovala slabosti na nekoliko polja finansijskog upravljanja. Ove slabosti su detaljnije opisane unutar ovog izveštaja.

Naš glavni zaključak je da sistem unutrašnjih kontrola Opštine Štrpce nije dizajnirana na prikladan način da bi eliminisala postojeće slabosti ili se ne sprovodi kako treba. To treba da se adresira radi poboljšanja performanse organizacije.

Sa namerom poboljšanja funkcionisanja sistema finansijskog upravljanja i unutrašnjih kontrola, mi vam preporučujemo da obezbedite:

- Da se budžet pripremi na osnovu godišnjih ciljeva, usklađujući se sa potrebama koje su objektivno dostižljive i koji se sledi jednim jasnim vremenskim planom toka novca;
- Da Plan nabavki se priprema na vreme i treba da služi kao osnova za određivanje budžeta. Takođe, nadgledanje ugovora će se poboljšati;
- Jedna Uredba o dodeli subvencija će se usvojiti;
- Da će se obaviti potpuna registracija imovine i držanje evidencija prema AU 21/2009;
- Poboljšanje funkcionisanja unutrašnje kontrole; i
- Uloga unutrašnje revizije će se ojačati i osnovaće se Komitet Revizije.

Menadžment Opštine je saglasan sa našim nalazima i zaključcima prikazanim na izveštaju revizije o Finansijskim Izveštajima za 2011 godinu i obavezala se da će se zalagati za adresiranje svih datih preporuka.

1 Uvod

Ova revizija se tiče GFI Opštine Štrpce za godinu završenu sa 31 decembrom 2011 godine.

Obaveza je menadžmenta Opštine Štrpce da pripremi godišnje finansijske izjave prema zahtevima Administrativnog Uputstva 16/2010 i u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (MSRJS) o "Finansijskom izveštavanju na osnovu računovodstva gotovog novca".

Kancelarija Generalnog Revizora (KGR) je odgovorna za obavljanje godišnje revizije regularnosti za Opštinu Štrpce.

Revizija regularnosti se definiše kao overavanje finansijskog računovodstva, uključujući istraživanje i procenu finansijskih izveštaja i drugih finansijskih podataka, kao i davanje mišljenja o tome:

- Dali finansijski izveštaji daju istinito i objektivno stanje računa i finansijskih transakcija za period revizije;
- Dali su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa zakonima i uredbama na snazi;
- O prikladnosti funkcija unutrašnje kontrole i unutrašnje revizije; i
- O svim pitanjima koje proističu iz revizije ili se odnose na nju.

Mi smo izvršili privremenu reviziju Opštine Štrpce. Tokom te faze revizije, adresirali smo činjenicu kako su tretirane prethodne preporuke, Devetomesečne Finansijske Izveštaje kao i kvalitet finansijskog upravljanja. Takođe, savetovali smo menadžment za adresiranje pitanja na finansijskim izveštajima, kroz memorandum revizije dostavljenim u Decembru 2011 godine.

Sa namerom ispunjenja naše odgovornosti za reviziju opštine, mi smo preduzeli aktivnosti kao u nastavku:

- Pregledali smo GFI opštine u odnosu na odobreni budžet za 2011 godinu;
- Obavili smo sveobuhvatna supstancijalna testiranja o finansijskim transakcijama;
- Odredili smo nivoe materijalnosti prihoda i troškova, kao prag za olakšavanje određivanja mišljenja koje se treba pružiti o finansijskim izveštajima;
- Oslonili smo se na jednu vrstu kombinacija intervjua, analitičkih pregleda, pregleda dokumenata i fizičkog overavanja da bi ocenili validnost i regularnost finansijskih transakcija;
- Odredili smo dali GFI Opštine Štrpce, su pripremljeni u skladu sa MSRJS "Finansijsko Izveštavanje na osnovu Računovodstva Gotovog Novca"; i
- Procenili smo dali je Jedinica Unutrašnje Revizije funkcionalna.

U ovom izveštaju mi smo napravili sažetak revizije ove godine i pružamo jedno formalno mišljenje o GFI za 2011 godinu.

U vezi sa našim mišljenjem revizije za godišnje finansijske izveštaje Opštine Štrpce, MSVIR određuju specifične kriterije koji uređuju vrstu mišljenja koje može da se pruža.

One su opširnije određene na Dodatku 1.

2 Mišljenje revizije

Prema našem mišljenju Godišnji Finansijski Izveštaji sa svih materijalnih gledišta prikazuju istinito i objektivno.

Mi želimo da privučemo vašu pažnju na činjenicu da Opština Štrpce nije obelodanila na potpun i tačan način informaciju o imovini. To ne utiče na mišljenje o GFI izrađenim u skladu sa MSRJS prema računovodstvu gotovog novca (**MSVIR 400: Nekvalifikovano mišljenje sa naglašavanjem pitanja**).

3 Stanje preporuka iz prethodne godine

Mišljenje revizije o GFI za 2010 je bilo *kvalifikovano mišljenje*. Osnova za kvalifikaciju je bilo:

- Opština nije obelodanila kod beleški o GFI vladine grantove primljene od strane Konsolidovanog Budžeta Kosova, kao što se zahteva članom 10 paragraf 4 administrativne uredbe 16/2010; i
- Opština nije obelodanila kod beleški o GFI informacije u vezi sa fiksnom imovinom kao što se zahteva članom 15, paragraf 1 i 2 administrativne uredbe 16/2010 (2009: 20/2009).

U izveštaju revizije o GFI za 2010 godinu su date 4 preporuke. Od njih, nijedna preporuka nije sprovedena. Preporuke iz prethodne godine su prikazane na dodatku II na kraju ovog izveštaja.

Ne adresiranje u potpunosti naših preporuka, je izazvalo probleme kao u prethodnim godinama. Činjenica da nijedna od pruženih preporuka nije adresirana, pokazuje nedostatak kontrolne performanse i nespremnost menadžmenta za preduzimanje popravnih mera. I, dok se ne preduzmu potrebne mere, slabosti isticane gore će nastaviti da postoje.

Predsednik opštine i odgovorni menadžeri na polja gde su identifikovane slabosti i nedostaci na upravljanju, treba da raspravljaju jedan Plan mera delovanja za adresiranje pitanja proisteklih sa revizije.

4 Finansijski rezultati u poređenju sa Odobrenim Budžetom

Analiza Rezultata na Finansijskim Izveštajima naspram Odobrenog Budžeta pokazuje:

Tabela 1: Izveštaj budžeta i troškova

U evrima (€)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	Primanja/ Troškovi 2011	Primanja/ Troškovi 2010
Grant Vlade – Budžet	2,839,062	4,165,017	3,625,023	3,645,911
Sopstveni prihodi 2011 godine	69,035	189,806	237,000 ¹	114,263
Preneti prihodi sa 2010 godine	0	50,724	50,724	34,119
Domaće donacije	0	0	0	0
Spoljne donacije	0	31,307	28,904	12,130
I. Ukupni prihodi i transfer donacija	2,908,097	4,436,854	3,941,651	3,806,423
Plate i dnevnice	1,871,386	1,750,987	1,338,840	1,001,991
Robe i usluge	327,257	469,612	340,372	177,908
Komunalije	51,442	55,942	55,941	33,154
Subvencije i transferi	10,314	10,314	10,314	5,600
Kapitalne Investicije	647,698	2,149,999	2,144,908	2,537,046
Rezerve	0	0	0	
II. Ukupni troškovi	2,908,097	4,436,854	3,890,375	3,755,699
Razlika I-II	0	0	51,276	50,724 ²

Iz tabele se vidi da završni budžet je veći od onog pregledanog za iznos od 1,528,757€. Ovo povećanje budžeta je nastalo na osnovu odluke Premijera Br. 01/142 datuma 26.08.2010 u iznosu od 1,323,000€ za kapitalne investicije, povećanje sredstava za kategoriju plata i dnevnica za iznos od 2,955€, sopstvenih prihoda 171,495€ i donacija u vrednosti od 31,307€.

Razlika 51,276 € su sopstveni ne potrošeni prihodi, prenete u 2012 godini.

¹ Prikupljeni prihodi u 2011 godini

² Sopstveni prihodi nepotrošena na kraju 2010 godine, prenete u 2011 godini.

Ukupni troškovi su bili za 546,479€ manje u poređenju sa završnim budžetom, odnosno završni budžet je potrošen oko 88%. Izrazitiji višak ne potrošenog budžeta u iznosu od 412,147€ je zabeležen kod plata i dnevnice, pošto opština nije uspeła da zaposli 119 radnika sekundarnog zdravstva, kao što je ranije planirano.

Zaključak

Opština Štrpce samo u zadnjem tromesečju je potrošila 52% ukupnog budžeta, što je jedan pokazatelj da izrada budžeta i politike izvršenja zahtevaju suštinska poboljšanja. Ne potrošeni budžet od samo 12% manje u poređenju sa završnim budžetom, takođe govori o potrebi jačanja budžetskih kontrola.

Preporuka 1

Preporučujemo Predsedniku Opštine da obezbedi:

- Pripremu Budžeta izvrši samo na osnovu sveobuhvatne analize realnih potreba. Takođe, realni plan toka novca se usaglašava godišnjim aktivnostima nabavke (dinamika izvršenja kapitalnih projekata i snabdevanja robom i uslugama).

5 Finansijske izjave – Usklađenost sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacije

Opština je uspeła da pripremi GFI prema Finansijskom Pravilu Br. 07/2011 o godišnjem izveštavanju budžetskih organizacija sa izuzetkom obelodanjivanjima fiksne imovine;

Zahtevi ZUJFO Br. 03/L-048 i Finansijskog Pravila Br. 07/2011.

- GFI su potpisane od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika;
- GFI su potpisane unutar zakonski zahtevanog roka na datum 31/01/2012 i dostavljeni su pri MF;
- GFI Finansijski izjave su pripremljene na albanski i srpski jezik; i
- Nije prikazana na GFI iznos fiksne imovine kojom raspolaže opština

Zaključak

Sa izuzetkom slabosti obelodanjivanja imovine, GFI opštine u celini pružaju informacije u skladu sa pravilima finansijskog izveštavanja prema računovodstvu na osnovu gotovog novca. Uprkos datim preporukama iz prethodne godine, opština nije preduzela potrebne mere za izveštavanje imovine.

Preporuka 2

Preporučujemo Predsedniku Opštine da:

- Na GFI da prikazuje svu imovinu, što je pravni zahtev, i time da kompletira potrebne informacije.

6 Finansijsko upravljanje

6.1 Sopstveni prihodi

Sopstveni prihodi prikupljeni od strane opštine za 2011 godinu su 237,000 €.

Na prvoj fazi naše revizije, kod sopstvenih prihoda, primetili smo dve nepravilnosti:

- Nisu izvršena sravnjenja sopstvenih prihoda između departmana i službenika o prihodima; i
- Nisu izvršili isplate inkasiranih prihoda na dnevnoj osnovi u banci.

Mi smo savetovali menadžment Opštine da eliminiše ove nepravilnosti tokom privremene faze revizije i primetili smo da je naš savet prihvaćen i sproveden, i da su ove slabosti eliminisane.

Pregledom dostupne dokumentacije, mi nismo utvrdili neke značajnije nepravilnosti kod obračunavanja i inkasiranja sopstvenih prihoda. Službenik za prihode redovno vrši sravnjenja kako sa departmanima tako i sa Centralnom Bankom.

6.2 Troškovi

6.2.1 Nabavka

Prva stvar koju smo primetili kod nabavki je činjenica da opština nije imala završni Plan nabavki za 2011 godinu.

Vrednost potpisanih ugovora je bila 2,374,028€, mi smo testirali 34 uzoraka koji pokrivaju 1,518,412€ isplata troškova vođenih kroz procedure nabavki. Mi smo primetili da u 16 slučajeva je bilo zakašnjenja kod završetka radova. Samo u jednom slučaju su uvođeni penali u skladu sa ugovorom.

Zaključak

Činjenica da opština nije imala završni Plan nabavki, utiče direktno na budžetska predviđanja i na njegovo izvršenje. Politike planiranja treba vidno da se poboljša. Takođe, mnoga zakašnjenja na realizaciji projekata su pokazatelj da nadgledanje ugovora je slabo.

Preporuka 3

Preporučujemo Predsedniku Opštine da obezbedi:

- Pripremu godišnjeg plana nabavki, specifikujući jasno sve projekte i potrebe za snabdevanja; i
- Da jača kontrole i nadgledanje ugovora, kako bi se radovi i snabdevanja izvršile unutar ugovorenih rokova.

6.2.2 Nadoknade (plate i dnevnice)

Usvojeni budžet za plate i dnevnice za Opštinu Štrpce je bio 1,750, 987€, dok su stvarni troškovi iznosili 1,338,840€, ili 76,5% iskorišćenosti budžeta za ovu kategoriju. Razlog za ovakvu iskorišćenost sredstava za ovu kategoriju je u tome što nisu zaposleni 119 radnika u sekundarnom zdravstvu pošto još nije izgrađena bolnica.

Testiranjem 29 uzoraka nismo utvrdili neke značajnije nepravilnosti koje treba izveštavati.

6.2.3 Subvencije i transferi

Ukupni troškovi za subvencije su bili 10,3140€. Mi smo testirali 6 €, testirali smo 6 uzoraka u vrednosti od 2,496€ ili 24% celine. Tom prilikom, nismo uočili neke nepravilnosti, osim što opština nema Pravilnik o subvencijama. Subvencije su dodeljene od strane predsednika opštine, na osnovu zahteva podnosilaca zahteva.

Zaključak

Nedostatak Pravilnika o dodeljivanju subvencija može da utiče na neracionalnoj upotrebi budžeta za ovu kategoriju i eventualno favorizovanje kandidata tokom njihove dodele.

Preporuka 4

Preporučujemo Predsedniku Opštine da obezbedi:

- Izradu unutrašnjeg Pravilnika, specifikujući jasno kriterije i procedure o dodeli subvencija, radi sprečavanja bilo kakve nepravilnosti.

6.3 Imovina

6.3.1 Kapitalna i ne-kapitalna imovina

Opština Štrpce ima službenika za imovinu, ali nije uspeo da izvrši popis, procenu i inventarizaciju imovine za 2011 godinu, kako bi se odredilo fizičko postojanje i vrednost celokupne imovine i kako se njom upravlja. Formirana je komisija za popis i procenu imovine ali još uvek nije završila rad i nama nije predstavljen neki izveštaj o njihovom radu. Tokom razgovora sa menadžmentom Opštine, menadžment se obavezao da će kompletirati centralni registar imovine i da će primeniti AU 21/2009 u celosti do kraja 2012 godine.

Zaključak

Sadašnji nalazi revizije u vezi sa imovinom se ponavljaju od 2007 godine, to je i razloga pružanja prikladnih preporuka za poboljšanje, ali pozitivne promene nisu primećene do sada. Nedostatak službenika imovine koji bi izradio potpuni registar imovine i ažurirao ga kontinuirano, može podrazumevati nedostatak kontrola i slabosti upravljanja imovinom.

Preporuka 5

Preporučujemo Predsedniku Opštine da obezbedi:

- Kompletiranje registra imovine u skladu sa Administrativnim Uputstvom Br. 21/2009 o registriranju i upravljanju imovine.

6.4 Tekuće izveštavanje i vremenski rokovi za opšti budžetski proces

Opština je pripremila tromesečne izveštaje, uključujući i devetomesečne finansijske izjave na vreme.

Opština nije pripremila plan adresiranja preporuka za 2010 godinu.

7 Kontrola upravljanja

7.1 Sistemi Unutrašnje Kontrole

Opština Štrpce nije uspela da izgradi jedan funkcionalan sistem unutrašnje kontrole. Šta više, menadžment ne ohrabruje u dovoljnoj meri razvoj unutrašnjih kontrola. Neuspeh u adresiranju preporuka revizije godinama uzastopno, je jedan pokazatelj da spremnost za preduzimanje mera ispravke i uspostavljanje potrebnih kontrola nedostaje.

Slabosti i neprikladan pristup se primećuje i kod planiranja budžeta. Budžet se ne oslanja na potrebne prethodne analize i ne usaglašava se sa operativnim aktivnostima opštine. Nedostatak kod izrade blagovremenih planova nabavki i izvršenja budžeta. Kao posledica toga pojavljuju se budžetski suficit, dok mnogo od realnih zahteva ima šansi da ostaju neispunjene. Takođe, nema kontrola o raspodeli troškova po periodama, i to je rezultiralo trošenjem polovine budžeta u zadnjem tromesečju.

Sopstveni prihodi u poređenju sa planom su izvršene u većem iznosu za 25%. Ovaj stepen izvršenja ne podrazumeva neko dobro planiranje, nego više govori o ad hoc planiranju, pošto u strukturi finansiranja sopstveni prihodi učestvuju samo sa 6%. To govori o potrebi za sveobuhvatnu analizu oporezivanja i nameta fizičkim i pravnim licima.

Nadgledanje ugovora je slab. Zakašnjenja u izvršenju projekata se pojavljuju u mnogim slučajevima i menadžment ne kažnjava operatore.

Naj problematiji polje predstavlja upravljanje prihodima. Opština i nakon toliko godina nema službenika imovine niti završni registar imovine. Jedan od glavnih ciljeva UKJF je čuvanje i održavanje imovine. U slovima kada nedostaju registri računovodstva i ne obavlja se fizičko prebrojavanje imovine, dobro upravljanje je nemoguće.

Zaključak

Sistem unutrašnje kontrole zahteva uspostavljanje jasnih uputstava i procedura kontrola. U sadašnjoj formi, unutrašnje kontrole ne pružaju potrebnu sigurnost da određeni ciljevi opštine se dostižu.

Preporuka 6

Preporučujemo Predsedniku Opštine da:

- Da izvrši funkcionalni pregled unutrašnje kontrole, na normativan način je definisala procedure kontrole i identifikaciju rizika kao i stvorila je jedan efikasan tok informacija i komunikacije unutar organizacije

7.2 Unutrašnja Revizija

Opština je osnovala JUR, koji se sastoji od samo jednog člana koji je istovremeno i njen direktor. JUR nije pripremio nijedan izveštaj revizije za 2011 godinu. Strateški i godišnji plan je pripremljen. Tokom revizije mi nismo imali na raspolaganju niti jedan izveštaj JUR za 2011 godinu. Svi izveštaji koji su pripremljeni od strane JUR se odnose na 2010 godinu, i iz tog razloga mi smo mislili da oni nisu relevantni za reviziju 2011 godinu.

Opština još uvek nije osnovala Komitet Revizije.

Zaključak

JUR, prema našem mišljenju, bi trebalo da se bavi sadašnjom problematikom tokom tekuće godine. Da identifikuje na vreme eventualne slabosti i nepravilnosti, i svojim predlozima, sugestijama i preporukama za menadžment, da doprinosi njihovom adresiranju i sprovođenju.

JUR je otkazala na ispunjavanju godišnjeg plana rada. To ne pomaže Menadžmentu opštine da ima jasnu sliku o efikasnosti kontrola.

Ne osnivanje Komiteta revizije, što je pravni zahtev, rezultira nedostatkom adekvatne kontrole o radu JUR kao i kontroli o sprovođenju predloga, sugestija i eventualnih preporuka od strane JUR.

Preporuka 7

Preporučujemo Predsedniku Opštine da obezbedi:

- JUR pretežno će se fokusirati na praćenju aktivnosti tekuće godine i na najproblematičnija polja, kao što su: nabavka i imovina; i
- Da formira Komitet za reviziju u što kraćem roku, čime bi ojačala funkciju unutrašnje revizije.

8 Opšti Zaključak o Menadžmentu Štrpce

Opšti zaključak

Naš opšti zaključak je da Menadžment Opštine ima potrebe za preduzimanje daljnjih mera ispravaka i da ohrabri uspostavljanje unutrašnje kontrole na svim poljima.

UKJF je osnovni dokumenat sa kojim treba da se upoznaju kako menadžeri tako i celo osoblje opštine. Potreba za povećanje transparentnosti i odgovornosti na svim nivoima organizacije je jedan od osnovnih zahteva za izgradnju jedne dobre strukture upravljanja. U okviru okvira UKJF, procedure finansijskog upravljanja i kontrole treba da budu jasne za sve, da bi se zatim one primenile. Potreban nivo znanja i sposobnosti menadžmenta treba da se proceni, radi osiguranja uspešne primene zahteva ovog okvira.

Menadžment opštine treba na stalnim osnovama da obezbede verodostojna finansijska izveštavanja i da procene opasnost od pojavljivanja materijalnih grešaka i nepravilnosti na finansijskim izveštajima. Rizik treba da se proceni u uslovima kada nedostaju evidencije i potpuni registri.

Opšta Preporuka

Preporučujemo Predsedniku Opštine da obezbedi:

- Izradu politika, procedura i jasnih uputstava o svim važnim procesima/aktivnostima, kao što su: planiranje budžeta, nabavka, upravljanje troškovima i kapitalnim investicijama, kao i izveštavanje.

Dodatak I. Razne vrste Mišljenja Revizije

(preuzeto od ISSAI 400)

9. Mišljenje revizora se, po pravilu, daje u standardnom formatu i odnosi se na finansijske izvještaje kao jednu celinu, čime se izbegava potreba pojedinačnog navođenja predmeta na koji se odnosi, ali se daje čitaocu opšta informacija u pogledu njegovog značenja. Na formulaciju mišljenja će imati uticaja i zakonski okvir za reviziju, ali sadržajem mišljenja se mora nedvosmisleno ukazati na to da li se radi o mišljenju sa ili bez kvalifikacije te, ukoliko se radi o mišljenju sa kvalifikacijom, ukazati na to da li se kvalifikacija odnosi na određena pitanja ili se radi o negativnom mišljenju (tačka 14.) ili o suzdržavanju od davanja mišljenja (tačka 15.).
10. **Mišljenje bez kvalifikacije (pozitivno mišljenje)** se daje kada je revizor uveren u svakom materijalnom pogledu da su:
 - (a) finansijski izvještaji pripremljeni koristeći prihvatljive računovodstvene osnove i politike koje su dosljedno primjenjivane;
 - (b) izvještaji usklađeni sa zakonskim obavezama i relevantnim propisima;
 - (c) gledišta prezentovana finansijskim izvještajima u skladu sa saznanjima koja revizor ima u pogledu subjekta koji je predmet revizije; i
 - (d) objavljeni i prezentovani podaci o svim materijalnim pitanjima bitnim za finansijske izvještaje adekvatni.
11. **Isticanje predmeta:** U određenim okolnostima revizor može smatrati da čitalac neće dobro razumjeti finansijske izvještaje ukoliko se ne naglase pitanja koja su neuobičajene ili značajne prirode. Opšti je princip da se revizor, ako izražava mišljenje bez kvalifikacija, ne poziva na posebne aspekte finansijskih izveštaja u mišljenju, jer bi to moglo biti pogrešno shvaćeno kao kvalifikacija. Da bi se to izbeglo, revizor svoje "isticanje predmeta" stavlja u poseban paragraf, odvojeno od mišljenja. Međutim, revizor ne treba da koristi ovakvo isticanje predmeta u slučaju da se u finansijskim izvještajima ne daje dovoljno podataka, niti se ono može koristiti kao alternativa ili zamena za davanje mišljenja sa kvalifikacijom.

12. Revizor možda neće moći da izrazi mišljenje bez kvalifikacije ukoliko postoje neke od dole nabrojanih okolnosti, a revizor smatra da njihov efekat može biti od materijalnog značaja za finansijske izveštaje:
- (a) postojanje ograničenja u pogledu obima revizije;
 - (b) revizor smatra da izveštaji nisu potpuni ili da navode na pogrešan zaključak ili da postoji neopravdano odstupanje od prihvatljivih računovodstvenih standarda, ili
 - (c) postoji sumnja u pogledu iskaza u finansijskim izveštajima.
13. **Mišljenje za kvalifikacijom** (mišljenje s rezervom): ukoliko se revizor ne slaže ili kod njega postoji sumnja u pogledu prikaza jedne ili više pozicija u finansijskim izveštajima koje su materijalne prirode, ali nisu od fundamentalnog značaja za razumevanje izveštaja, on će dati mišljenje sa kvalifikacijom. Formulacija mišljenja obično ukazuje na zadovoljavajući ishod revizije uz davanje jasne i koncizne izjave o pitanjima u kojima postoji neslaganje ili sumnja, a koja predstavljaju osnovu za davanje mišljenja sa kvalifikacijom. Korisnicima izveštaja će biti od pomoći ukoliko revizor kvantifikuje finansijski efekat ovih pitanja, iako ovo nije uvek izvodljivo ili relevantno.
14. **Negativno mišljenje:** Ako revizor nije u mogućnosti da formira mišljenje o finansijskim izveštajima u cjelini zbog neslaganja koje je toliko bitno da potkopava prikazanu poziciju u mjeri da davanje mišljenje sa kvalifikacijom o pojedinim aspektima ne bi bilo adekvatno, daje se negativno mišljenje. Ovakvim mišljenjem se jasno ukazuje na to da finansijski izveštaji nisu istinito prikazani, jasno i koncizno ukazujući na sva pitanja po kojima postoji neslaganje. I u ovom slučaju od pomoći bi bilo kvantifikovanje finansijskog efekta na finansijske izveštaje ukoliko je to izvodljivo i relevantno.
15. **Suzdržavanje od davanja mišljenja:** ukoliko revizor nije u mogućnosti da izrazi mišljenje o finansijskim izveštajima kao celini zbog postojanja sumnje ili ograničenja u obimu koje je toliko bitno da mišljenje sa kvalifikacijom o određenim aspektima ne bi bilo adekvatno, revizor se suzdržava od davanja mišljenja. Ovakvim mišljenjem se jasno ukazuje na to da revizor nije bio u stanju dati svoje mišljenje, jasno i koncizno ukazujući na sva pitanja kod kojih postoji dilema ili neodređenost.
16. Vrhovna Revizorska Institucija obično sačinjava detaljan izveštaj kojim obrazlaže dato mišljenje u okolnostima u kojim Vrhovna Revizorska Institucija nije bila u mogućnosti dati mišljenje bez kvalifikacija.

Dodatak II. Preporuke iz prethodne godine

Komponenta revizije	Data preporuka	Preporuka adresirana u potpunosti	Delimično adresirana	Ne adresirana
1. finansijski izveštaji	Izradu GFI u potpunom skladu sa finansijskom Uredbom Br. 07/2011.			X
2.1 Osoblje	Nadoknada za celokupno osoblje da se zasniva na sprovodljivim zakonima i Administrativnim Uputstvima koje su na snazi. .			X
2.2 Nabavka	Procedure nabavki da budu u skladu sa ZJN;			X
1.1 Upravljanje imovinom	Registriranje imovine u skladu sa AU Br.21/2009.			X
Ukupno	4	0	0	4